

MIMMI JA SIMO

yli 40 vuotta maailmalla, s. 6

Sisälllys

Tulomatkalla, menomatkalla, perillä	3	Elämän matkaraportti.....	8	In memoriam	19
Sydämeni laulu.....	4	Alentejo – Portugalin viinien uusi kehto	10	Tursasta lautaselle	20
Golf-uutisia	5	Algarven yleisimmät pienet kahlaajat.....	12	Snowbirdien ensilento Algarveen	21
Hannu Lintu Gulbenkianiin Lissaboniin	5	Raamatun ajoista tulevaisuuden puuksi	14	Ilmoitustaulu.....	22
Mimmi ja Simo – 46 vuotta maailmalla	6	Ihmiskunnan piina	16	Yhteistyökumppaneita	23

JULKAISIJA

Algarven Suomi-Seura

JAKELU

Osoitteellisenä postituksena
yhteistyökumppaneille

LEVICKIALUE

e-lehtenä jäsenille

KOHDERYHMÄ

Algarven Suomi-Seura jäsenet,
yhteistyökumppanit ja sidosryhmät

TEKNISET TIEDOT

Koko: A4
Värit: 4/4

AIKATAULU 2023

Materiaalipäivä	Ilmestymisaika
nro 1/23 vko 3	vko 5
nro 2/23 vko 13	vko 15
nro 3/23 vko 43	vko 45

ILMOITUSHINNAT

väri-ilmoitukset

Koko	
1/1 -sivu	(210 x 297 mm) 450 €
1/2 -sivu	(180 x 130 mm) 250 €
1/4 -sivu	(88 x 130 mm) 150 €
1/8 -sivu	(88 x 65 mm) 70 €
1/16 -sivu	(88 x 30 mm) 35 €

Hintoihin lisätään alv 23 %.

TOIMITUS/ILMOITUSVARAUKSET

Rua Quinta do Bispo, Edifício Crisfer, R/C, Loja 2, 8500-729 Portimão
puh./fax: 282 483 191, Sähköposti: algarve.suomi@sapo.pt

TOIMITUSKUNTA

Vastaava: Kalevi Kaukonen
Jäsenet: Seppo Herrala, Maija Katila, Päivi Kärkkäinen, Tero Liukas, Martti Lohi

AINEISTON TOIMITUS

Sähköisesti osoitteeseen jirka@offsetkolmio.fi

PAINOVALMIS AINEISTO

pdf-tiedosto, InDesign-, Illustrator- sekä FreeHand-tiedostot, 300 dpi, CMYK

TAITTO

Hämeenlinnan Offset-Kolmio, Paroistentie 2, 13600 Hämeenlinna, Finland
Yhteyshenkilö Jirka Messman p. 043 211 4003

Lehden vastuu virheellisistä ilmoituksista rajoittuu ilmoituksen hintaan. Lehdessä omalla nimellä julkaistut kirjoitukset eivät välttämättä vastaa Algarven SuomiSeuran tai eri viranomaisen kantaa. Jäsenmaksuun sisältyy e-lehtenä ilmestyvä Algarven Aviisi: www.algarvensuomiseura.fi » Julkaisut.

Painettu lehti 10 €, tilaushinta Eurooppaan 13 €

Pidätämme oikeuden aikataulumuutoksiin.

TÄRKEITÄ TIETOJA

Algarven Suomi-Seura

Toimisto ja kirjasto

Posti- ja käyntiosoite: Rua Quinta do Bispo, Edifício Crisfer, R/C, Loja 2, 8500-729 Portimão
Lankapuh. +351 282 483 191 toimiston aukioloaikoina
Matkapuh. +351 967 520 976, arkisin klo 10-15
Sähköposti: algarve.suomi@sapo.pt, www.algarvensuomiseura.fi

Seuran pankkiyhteydet Portugalissa

Associação Finlandesa no Algarve
Millennium BCP
IBAN: PT50 0033 0000 000 7828 7828 05, BIC/SWIFT: BCPCOMP

Suomen Suurlähetystö

Rua do Possolo 76-1, 1350-251 Lisboa, puh. 213 933 040
(ma-to 8.30-17.00, sekä pe 08.30-14.30)
e-mail: sanomat.lis@formin.fi, www.finlandia.org.pt
Asiakaspalvelu: ma-pe 09.00-12.00 ajanvarauksella
(muina aikoina sopimuksen mukaan)

Suomen Kunniakonsuli Algarvessa

Gisélia Farias. La Finca, Cascalheira, 8125-902 Quarteira
Postiosoite: Apartado 92, 8125-902 Quarteira
Puh. (+351) 289 399 873/4
Arkisin klo 09.00-13.00 ja 14.30-17.30
Suomenkielistä palvelua ke klo 14.30-17.30

Pankit

Auki ma-pe 08.30-15.00. Suljettu la ja su sekä juhlapäivinä

Postitoimistot

Auki 09.00-12.30 ja 14.00-18.00, eräät postit eivät sulje lounasajaksi

Hätänumeroita

Yleinen hätänumero 112
Numerotiedustelu 118
Poliisi Faro 289 899 899
Poliisi Lagos 282 762 930
Poliisi Portimão 282 412 503
Poliisi Tavira 281 322 022

Lentokenttä

Faro 289 800 800
Lentotiedustelut 289 800 801

TOIMIKAUSI 2021-2023

Johtokunta:

Horstia Heikki, jäsen
puh. +358 400 210 181
+351 969 416 929
Kärkkäinen Päivi,
varapuheenjohtaja
puh. +358 40 502 0634

Liukas Tero, jäsen
puh. +351 967 167 637
Saarni Ilkka, puheenjohtaja
puh. +358 400 722 086
+351 935 088 267
Uimonen Jyri, jäsen
puh. +358 50 468 9491

Tilintarkastajat:

Björkqvist Kimmo, jäsen
puh. +358 409 225 949
Hietala Airi, jäsen
puh. 358 400 435 303
Katko Ilkka, puheenjohtaja
puh. +358 40 554 4604

Toiminnanjohtaja:

Katila Maija
puh. +351 967 520 976

TULOMATKALLA, MENOMATKALLA, PERILLÄ

Finlandia-palkittu kirjailija Ulla-Lena Lundberg julkaisi tänä syksynä uuden romaanin, jonka alkutahtumat liittyvät Vaasan paloon vuonna 1852. Tuhoutunut kaupunki jättää tyhjän päälle ennen kaikkea nuoria naisia, jotka olivat tulleet ympärillä olevista kylistä. Pienet maatilat antoivat elannon usein vain tilojen vanhimman pojan perheelle. Muuten, varsinkin tyttöjen, oli hakeuduttava töihin kaupunkien perheisiin tai yrityksiin. Yritteliäs nuorten naisten joukko teki palon jälkeen päätöksen lähteä etsimään töitä Helsingistä saakka. Vaasa ei voinut vähään aikaan töitä tarjota naisille.

Siirtolaiseksi Amerikkaan

Amerikkaan suuntautui 1900-luvun alussa siirtolaisaalto Euroopasta. Sain luettavakseni suomalaisen kirjeenvaihtokäsikirjoituksen näiltä ajoilta. Kainuulainen nuori maatalon isäntä lähti Amerikkaan talousahdingon pakottamana. Matkarahat lainattiin naapurin isännältä. Vaimo pienten lasten kanssa, yksi vielä kohdussa, jäi odottamaan kotitalalle Amerikassa tienattavia matkarahoja. Mutta sitten kaikki ei mennytkään suunnitelmien mukaan.

Tuli pörssiromahdus 1929, ankara lama iski. Perhe jäi eroon. Kirjeenvaihto miehen ja vaimon välillä oli sydäntä särkevää. Elämästä tuli taistelulaji. Elanto oli vekselivetoisen rahoituksen varassa. Äiti joutui hakemaan takauksia milloin mistäkin. Jokainen markka, jokainen dollari laskettiin tarkkaan.

Kaikille kirjankustantajille sattuu, että mieleen jää käsikirjoitus, joka olisi pitänyt julkaista, mutta jäi tekemättä. Kaduttaa vielä vuosikymmenien jälkeen.

Muuttoaalto Ruotsiin

Suomi menetti Ruotsiin jopa satoja tuhansia kansalaisiaan 1960 ja 1970-luvuilla. Nekin muutot olivat suurelta osin talousperusteisia. Niin ne muutot aina ovat. Joskus muutetaan paremman elämän toivossa, joskus talouden pakottamana. Tietenkin seikkailun halukin innoittaa joskus.

Matkalla vai perillä

Meillä Algarveen muuttaneilla taloussyyt eivät ehkä ole olleet ensisijaisia, mutta niilläkin on ollut houkutusvoimaa. Entiseen verrattuna muuttanut on kuitenkin paljon. Matkanteko on kevyttä, nopeaa ja halpaa. Muuttaminen on helppoa, rajoitteita EU- ja Schengen-alueella ei juuri ole. Asua voi vuoden mittaan vaikka kahdessa tai useammassa maassa.

Kun nuoret naiset muuttivat Vaasasta Helsinkiin (jalan), heille oli selvää, että matka tehdään vain yhteen suuntaan. Jäähvyäiset olivat lopulliset, omia vanhempiaan ei myöhemmin enää nähnyt. Osa Amerikkaan muuttaneista suunnitteli paluuta, suurin osa ei. Oltiin perillä, ei enää matkalla. Ruotsiin muuttaneista useimmat harkitsivat paluuta, mutta jäivät sittenkin. Joskus matkalla olosta syntyy pysyvä tila. Sekin voi olla mieluisaa, riippuu elämäntilanteesta.

Kirjamatkalla

Luin juuri kirjan, jossa tehtiin matkaa lähellä ja kaukana, avaruudessakin. Matkaa tehtiin myös ajassa, eri vuosisatoina, jopa eri vuosituhansina. Matkaa tehtiin eri kulttuuripiireissä. Matkojen tekeminen kirjan puitteissa on helppoa, halpaa, vaivatonta, viehättävää. Ei tarvitse jättää sydäntä särkeviä jäähyväisiä. Ollaan koko ajan perillä. Mutta hyvin liikuttaviakin nämä matkat voivat olla. Ne voivat myös opettaa jopa enemmän kuin reaali maailman matkat, ihmisistä, maailmasta.

Kalevi Kaukonen

SYDÄMENI LAULU

Siinä istuimme, kälyni ja minä, Saimaan saarella rantasaunan kuistilla. Hiljaisina, saunan raukeus jäsenissä, mieli rauhallisena kuin peilityyni järvi. Kunnes kälyni, jonka sydämessä virtaa karjalaisten itkijänaisten ja lappalaisten joikaajien verenperintö, lausui: ”sydän laulaa”. Silloin, siinä hiljaisuudessa, kuulin sen minäkin, sydämeni laulun.

Mutta minun sydämeni laulaa kahden maan sointuja.

Joskus laulu on kevyt kuin yön yö, soinnut kesäisen kuulaita ja kirkkaita, kuin Finlandiassa, kuuletko sen soinnin sinäkin?

Vaan sydämeni on malttamaton, ei se jaksaa kauaa samoja säveliä soitella. Hetkessä laulun sanat vaihtuvat kertomaan etelän aurinгон lämmöstä, puheen sorinasta ja lasten iloisesta naurusta, kukkien tuoksusta ja kuutamooista. Kunnes säveleen yhtyy koko orkesteri aaltojen jyllinällä ja valtameren pauhulla.

Ajoittain viulu saa sydämessä vallan. Sen soinnut valittavat sairautta ja tuskaa, köyhyyttä ja kurjuutta. Se itkee kiusattuja ja sorrettuja, alistettuja ja nälkäisiä. Se vaikertaa kulkukoiran pelokkaita silmiä, nälkäisen kissan tuijotusta ja piiskatun muulin alistunutta katsetta. Vaan viulu osaa loihtia keveitäkin säveliä, se soi myös ihmisten hyvyttä ja herkkyyttä, rakkautta ja inhimillistä lämpöä, auttavaisuutta.

Sydämeni oikea kammio hyräilee jo tuutulaulua, odottaen lepoa työvuosien jälkeen. Vasen kammio ei vielä rauhaa kaipaa vaan rummuttaa toivoa toteutumattomista haaveista: myrskyluodolle, jolla tärkeä maa sylkee rikinkatkuista höyryä; hiekka-aavikolle kamelikaravaanin matkaan; savannille elefanttilauman jäljille; jäiselle rannalle pingviinien keskelle; tuntureille ja kuruille; hohtaville hangille ja kimalteleville järville.

Näin sydämeni laulaa. Tänäpä, 11. marraskuuta 2022, São Martinhon päivänä, eläkepäivien alkua odotellessani, kiitän sydämes-

täni kaikkia Algarven Suomi-Seuran entisiä ja nykyisiä jäseniä, jotka ovat auttaneet ja tukeneet työssäni.

Toivon seuran toiminnan jatkuvan menestyksekkäänä ja yhdistyksen tavoitteiden mukaisesti Algarven suomalaisia yhdistävänä, ”että meillä kaikilla olisi täällä hyvä olla”.

Eläkepäiville jään ensi vuoden alusta mottonani Hemulin sanat: ”Ellei joku satu tietämään mitä eläkkeelle pääseminen merkitsee, niin kerrotaan asia: kun tulee tarpeeksi vanhaksi, saa kaikessa rauhassa tehdä juuri mitä haluaa.” (Hemuli, kirjasta Näkymätön lapsi ja muita kertomuksia)

Maija Katila

toiminnanjohtaja

SUOMALAISILLA UPEAA MENESTYSTÄ PORTUGAL MASTERSISSA

27. - 30.10.2022 pelattiin Vilamourassa Victorian kentällä golf turnaus Portugal Masters.

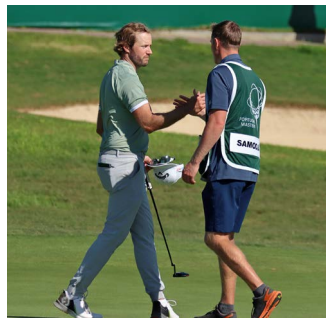
Hattu-Tapio aloittaa kierroksensa ja Mikko puttaa birdien sisään väylällä 14.

Kisaan osallistuivat kaikki 4 suomalaista European Tour miespelaajaa: Mikko Korhonen, Tapio Pulkkanen, Kalle Samooja ja Sami Välimäki.

Sunnuntaina finaalikierrokselle lähti Tapio Pulkkanen 4. sijalta ja jo lähdössä sai seuraajakseen kentälle toistakymmentä suomalaista kannustajaa.

Ari Niiniviita

Vasemmalla Sami tähtää birdie-putin linjoja 17. greenillä (ei mennyt sisään) ja Kalle paistaa kättä caddiensä kanssa, 18. reiällä tuli birdie.

Pos	Country	Player Name	Today	Hole	Score
3	▲ 1	✚ PULKKANEN, Tapio	▶ -7	18	-22
8	▲ 16	✚ KORHONEN, Mikko	-7	18	-17
27	▼ 6	✚ VÄLIMÄKI, Sami ODYSSEY	▶ -2	18	-13
51	▲ 3	✚ SAMOOJA, Kalle ODYSSEY	-3	18	-10

Kerrankin kaikki suomalaiset onnistuivat hyvin, lopputulokset.

Tässä melko monta suomalaista seuraa pelaajien avauksia. Montako tunnistat?

HANNU LINTU GULBENKIANIIN LISSABONIIN

Tänään 4.11. saimme lukea uutisen Hannun Linnun valitsemisesta Lissaboniin Gulbenkianin orkesterin ja kuoron ylikapellimestariksi alkaen 2023. Linnun kausi tällä tietämällä päättyy 2027. Samanaikaisesti jatkuu Suomen Kansallisoopperan kausi vuoteen 2026. Lissabonissa työskentely vie 10 viikkoa vuosittain ja se on Linnun mukaan hyvin yhteensovitettavissa. Gulbenkiassa musiikin johtajana toimivan Risto Niemisen kanssa yhteistyö sujuu hyvin ja Lissabonissa Lintu on vieraillut jo monesti.

Aikaa orkesterivierailuihin tulee jäämään mukavasti. Lähtövalaisuudessa on vierailu New Yorkin filharmoniaan. Uusintavierailujen pyyntöjä on paljon. Aikaisemmin Hannu Lintu on toiminut useita vuosia Radion sinfoniaorkesterin ylikapellimestarina.

MIMMIN JA SIMON KANSAINVÄLISTYMISSLEIRI – 46 VUOTTA MAAILMALLA

Työuran alku tuntuu miltei aina sattumanvaraiselta. Lopussa sitten on huomaavinaan, että kaikki tapahtui johdonmukaisesti: niin piti mennäkin. Suomen metsäteollisuus on lähettänyt ihmisiä maailmalle. Niin lähti Simo Pesola Mimmi mukanaan Japaniin. Jatkoa seurasi: Etelä-Kiinaa 6 vuotta, Indonesiaa 5 vuotta, Japania toistakin kertaa, yhteensä 11 vuotta, Malesiaa, Singaporea. Uran painopiste oli Aasiassa, niinhän on ihmiskunnankin. Mutta mahtuu uraan Sveitsiä, Saksaa, Ranskaa ja Kanadaa, Yhdysvaltoja.

Homma ottaa aikansa

Simo on sitä mieltä, että vieraaseen maahan ei parissa vuodessa pysty kunnolla integroitumaan. Onneksi jaksot ovat eri maissa olleet kunnan mittaisia. Rehellisesti sanottuna – Mimmin mukaan – jotakin vaihetta olisi mielellään lyhentänytkin. Japanin yhteensä yhdentoista vuoden pituinen aika oli pisin. Se oli myös mieluisin. Mutta koko elämähän tuollaisiin pitkiin jaksoihin menee. Nyt on menossa jo seitsemäs vuosi Praia da Luzia, loppua ei ole näköpiirissä.

Elämä on muutakin kuin työtä ja eri maihin integroitumista. Mimmillä ja Simolla on kolme lasta, kaikki eri maissa syntyneitä, eri maissa kouluja käyneitä. Tyttäret työskentelevät ja asuvat perheineen Englannissa, poika englantilaisen vaimonsa kanssa Helsingissä. Kolmannen polven kansainvälistymisestä on selvää hyötyä: lapsenlapset ohjaavat isovanhempiaan oikeakielisyyteen englannissa. Suomea Mimmi ja Simo osaavat kuitenkin edelleen moitteettomasti puhua.

Maaialmalta Villa Landelle

Maaialmalla on oltu, mutta Suomikin on maailmaa. Pesolat ovat miltei joka kesä osanneet tulla Suomeen, kesäpaikkaansa Päijät-Hämeessä. Se merkitsee Suomea myös lastenlapsille. Metsäalan miehelle näyttää kesäpaikka olevan palanen mennyttä uraa: Simon urakointi viime kesänä halkometsässä oli kuvien perusteella kunnioitusta herättävää. Kesäpaikan nimellä Villa Landella on pohjana oma hauska tarinansa. Jätetään se Simon kerrottavaksi.

Kulttuuria, ruokaa, viinejä, terasseja

Työelämän jälkeen yritystä Helsinkiin kotoutumiseen Mimmillä ja Simolla oli. Mutta räntäsateet ja pimeys panivat vastaan. Espanja ja Portugali houkuttivat auringollaan. Euroopassa etuna olivat järkevän pituiset lentomatkat lasten perheisiin, Villa Landelle, sukulaisiin. Portugali meni lopulta Espanjan ohi mukavana ja mittakaavaltaan sopivana. Algarven lämpö merkitsi ylivoimaa. Ja lopulta viiden kuukauden etsinnän jälkeen Praia da Luz Lagosissa tuntui oikealta paikalta. Pikku kylä, kaunis, kansainvälinen, sopiva asunto.

Portugali merkitsee Pesoloille kirjoja, eri maiden lehtiä, hyvää ruokaa, viinejä ja erinomaisia kahveja. Lagosissakin kuuluu olevan 400 ravintolaa. Simon mukaan jotkut parhaat niistä Praia da Luzin puolella.

Maaialman tapahtumien seurannassa me lasut (Lagosin suomalaiset) olemme päässeet Simon siivelle. Simo lähettää palstallamme ahkerasti lainauksia, joissa maailman lehdet ottavat kantaa ajan-kohtaisiin asioihin.

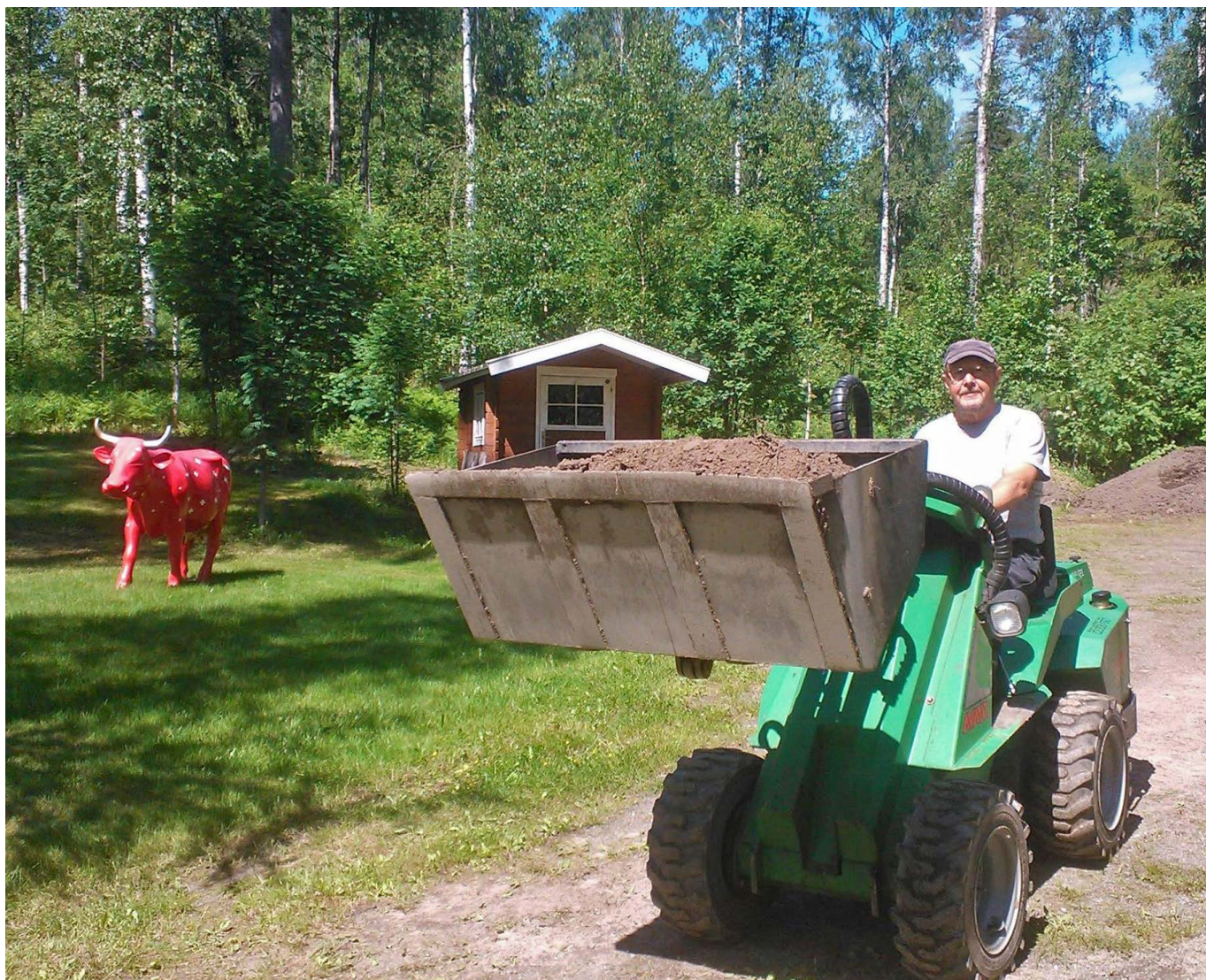
Portugalin nähtävyydet ja historia kiinnostavat Pesoloita. Pitkiä matkoja on ajettu ja käyty tutustumassa jopa tuhansia vuosia vanhoihin historiallisiin kohteisiin ja päästy paneutumaan Portugalin maailman laajuisiin ja koko ihmiskuntaan vaikuttaviin saavutuksiin. Golfiin peluu on jäänyt vähemmälle. Eikä Simo ehkä palaa enää nuoruuden harrastukseensa, kilpavesihiihtoon. Atlantin komeat aallot eivät siihen oikein sovellu.

Elämä maailmalla – minne palata?

Jos on viettänyt elämänsä maailmalla, onko enää paikkaa, jonka kokee kotisatamakseen? Ehkä lapsuuden ja nuoruuden vuodet painavat muita vuosia enemmän. Mutta kun Pesolan perheen lapset ovat viettäneet ne ensimmäiset vuotensa kuka missäkin, saattaa se vaikuttaa lopulta vanhempienkin kotipaikkanaikemukseen. Kotisatama on siellä, minne koti on milloinkin perustettu.

Kalevi Kaukonen

Seppo Herrala, uusi toimituskunnan jäsen.

Ison-Beltin silta.

Espoo – Portimão

Tämän Aviisin pääkirjoituksen tematiikkaa noudattaen voimme kertoa olevamme automatkalla Espoosta Portimão'on ja takaisin. Sirpa ja minä. Matka-ajaksi oli ajateltu 5 plus optio 5 vuotta. Kahdeksas vuosi on menneillään. Tulimme vuonna 2015.

Pitkissä projekteissa kaikki ei aina mene suunnitelmien mukaan. Yllätyksiä tulee. Me emme viiden vuoden kohdalla pystyneetkään päättämään, ollaanko täällä vielä se viiden vuoden optio. Nyt voimme pohtia, asutaanko vielä pari vuotta Portimão'ssa ja mihin mennään takaisin.

Metaforamatka

Vanhana eläkeläisenä (yli 75v) on taipumusta katsoa koko tähänastista ja jäljellä olevaa elämäänsä yhtenäisenä matkana. Ei se ainoa tapa hahmottaa ole, eikä varmaan paraskaan tapa. Minun kohdallani kuitenkin ehkä anteeksi annettavaa siksi, että koko työelämäni on ollut "liikaa matkailua", vaikken ole edes ymmärtänyt matkailualalla olevani.

Varsinaiset työt alkoivat, kun koulu loppui ja oli kuusi kuukautta aikaa siihen, kun asevelvollisuus kutsui. Läksin merille ja jouduin

töihin, josta maksettiin palkkaakin, muistaakseni 230 mk/kk. Siitä kuitenkin laskeen työelämäni alkaneen ja Merenkulkuhallitus alkoi laskea merellä viettämiäni päiviä praktiikaksi. Koulupojan kesähommia ei laskettu miksikään. Se harmittaa vieläkin.

Pikamatkoja

En päässyt maantieteellisesti pitkälle tässä ensimmäisessä oikeassa työssäni tai merimiehen visioissani. Tein kuudessa kuukaudessa kai runsaat 200 pikamatkaa Paraisilta Maarianhaminan kautta Kapellskäriin ja takaisin käymättä kertaakaan maissa Kapellskärissä muuta kuin laiturilla. Merillä seisoin ruorissa ja kääntelin peräsintä perämiehen määräysten mukaan. Satamissa viittoilin autoja sisään ja ulos laivasta, lakaisin hiekkaa autokanalta tai pesin oksennuksia venekansilta. Olin laivan ainoa jungmanni ja pätevä me-

Laivoja.

rimies – omasta mielestäni. Nä Jaa, opin myös ruotsin kieltä kuudessa kuukaudessa enemmän kuin edellisinä kahdeksana vuotena koulussa. M/s Kapella oli oolantilainen laiva. Kukaan ei osannut suomea, heidän ei tarvinnut osata. Opin siis myös motivaation merkityksen.

Siitä sitten sotaväkeen Obbnäsiin maakrapujen joukkoon. Sieltä sentään Uiskon kuljettajan hommasta takaisin merille. Taas alkoi oikeiden meripäivien laskeminen alusta. Sitä katkoivat välillä opiskelut. Noin 14 vuotta meni laivoissa ja koulussa. Sitten jouduin maatöihin. Onneksi seuraavat kahdeksan vuotta laivanvarustamoissa. Näki sentään ikkunoista laivan ja merta. Satamat olivat lähellä. Mielenkiintoisia hommia oli ja monipuolisia.

Varustamoita, öljynporausta, satamia, kehitysmaita

Sitten öljynporauskokeilun kautta sattuma vei satamahommiin. Satamatyöt, kuten tiedetään, ovat logistiikan ravintoketjun alapään hommia. Ne eivät ainakaan nauttineet mainittavaa arvostusta kehittyneissä valtioissa tai yrityksissä. Minä aloitin kehitysmaita ja konsulttina. Pääsin vähitellen takaisin päin kohti lähtösatamaa Suomessa. Siellä se työura loppui.

Minun työelämäni aikana, joka kesti vain noin 43 vuotta, merenkulku, logistiikka yleensä ja satamatoiminnot ovat muuttuneet

huimasti, vaikka niiden sanottiin olevan konservatiivinen ja muutostvastainen ympäristö.

Kun läksin merille 19-vuotiaana, siis aika vanhana, olin asunut Suomessa lapsuuteni ja koko koulupoikaikani. Olin käynyt lapsena kaksi kertaa Norjassa ja kaksi kertaa Ruotsissa, ollut kolmena kesänä satamassa ja yhden kesän paperitehtaassa kesäharjoittelijana.

Matkalla kaiken aikaa

Työelämässäni olen sitten ne merellä olon vuodet olleet koko ajan liikkeellä jostakin johonkin. Olen ollut linjaliikenteessä pääasiassa pitkällä linjoilla, erityyppisillä laivoilla. Olen seilannut Suomen, Ruotsin, Panaman ja Norjan lipun alla sekä super cargona vielä niin monen muun lipun kanssa, etten muistakaan. Maatöissä olen asunut pitempiä aikoja Suomessa, Ruotsissa, pari kertaa Englannissa, Brasiliassa ja Mozambikissa, lyhyempiä aikoja jossain muualla.

Perhe eli Sirpa ja lapset ovat asuneet mukana Suomessa, Englannissa ja Brasiliassa. Sirpa on hoitanut lapsia suvereenisti yksin. Minä olen auttanut, kun ollaan oltu samassa paikassa. Sellaista se on merimiehen vaimon elämä, vaikka äijä olisi maissakin.

Nyt ajattelee elämää eteenpäin sen matkaa, kun tilastokeskus Suomessa antaa elinajanodotetta. Maailman tulevaisuus ei kovin hyvältä näytä, ei edes lyhyellä tähtäimellä. Jos ajattelee pidemmälle lasten ja lastenlasten tulevaisuutta, niin huolestuttaa kovasti. Heillä ei ole helppoa tälläkään hetkellä. Maailma ei ole kehittynyt oikeaan suuntaan. Tulevaisuus sekä tämä päivä vaatisi päteviä johtajia, valtiomiehiä tai - naisia, oikeissa maissa ja viisasta vallankäyttöä yhteiseksi hyväksi. Sellaista ei näy missään.

Luulen, että meillä oli sittenkin helppo vahti tähän päivään verrattuna.

Seppo Herrala

ALENTEJO – PORTUGALIN VIINIEN UUSI KEHTO

Olen joskus kummastellut portugalilaisten viininystävien mielen kaksijakaisuutta. Klassikkoviinejä – Douron ja Daon punaisia – ylistetään vuolaasti. Entä Alentejon viinit?

Alentejon suuri viinialue tarjoaa paljon valinnan varaa. Euroopan parhaaksikin kuvattu hinta-laatusuhde puhuu puolestaan. Alentejon viinit ovat herkullisia ka helposti lähestyttäviä.

Alentejo on maantieteellisesti laaja alue. Se kattaa noin 30 prosenttia maan pinta-alasta, mutta asukkaista vain 5 prosenttia. Se on Algarven pohjoinen rajanaapuri. Idässä Alentejo rajoittuu Espanjaan, lännessä Atlantin valtameriin. Pohjoisessa rajana on Tejojoki.

Alentejo on leimallisesti punaviinialuetta. Valkoviinejä on tuotannossa vain viidesosa. Punaisten rypäleiden viljelyä suosivat sekä ilmasto että maaperä. Ilmasto on mantereinen. Kesät ovat kuumia, talvet viileitä. Atlantilta puhaltavat luoteistuulet tuovat viileyttä ja kosteutta. Kesälläkin vuorokauden sisäiset lämpötilaerot ovat verrattain suuret. Maasto on kumpuilevaa.

Pääasialliset punaiset rypälelajikkeet ovat Castelao ja Aragonéz (Espanjan Tempranillo) sekä Alicante Bouschet). Kansallinen ylpeys Touriga Nacional on esillä täälläkin, joskin useimmin punaviinien sekoiteviininä. Laajassa lajikkeiden valikoimassa riittää ammennettavaa.

Laatu taas kunniaan

Alentejon viinihistoria on pitkä. Viiniä viljeltiin jo antiikin roomalaisten aikana.

Pitkä historia ei kuitenkaan aina ole taannut korkeaa laatua. Salazarin diktatuurin aikana suosittiin suuria viiniosuuskuntia ja tuotannon määrä nousi laatua tärkeämmäksi. Näitä viinejä myytiin suuria määriä entisiin ja silloisiin alusmaihiin, kuten Brasiliaan, Mosambiikkiin ja Angolaan.

Salazarin valtakauden päätyttyä laatutietoisuus nousi hämmästyttävän nopeasti kunniaan. Samoin nousi viinitilojen määrä. 1990-luvun alussa tiloja oli kolmisenkymmentä, mutta määrä kasvoi nopeasti kymmenkertaiseksi. Uusia tiloja ovat yhdistäneet ennakkoluulottomat ja asiantuntevat nuoremman sukupolven viinintekijät, kunnianhimo ja kasvuolojen parempi hyödyntäminen. Uusia köynnöksiä on istutettu laajassa mitassa. Näyttääkin siltä että lupaukset uuden viinikulttuurin synnystä ovat saamassa katetta.

Alentejossa on kahdeksan DOC- eli korkeimman laatuviiniluokan aluetta. Lyhenne tulee sanoista Denominação de Origem Controlada eli alkuperä vahvistettu. Laatukriteerien täyttymistä valvotaan tarkasti. Alempi laatualue on VR Alentejo, jonka käyttöön kaikilla alueen tuottajilla on oikeus.

Mutta mitä ruokaa?

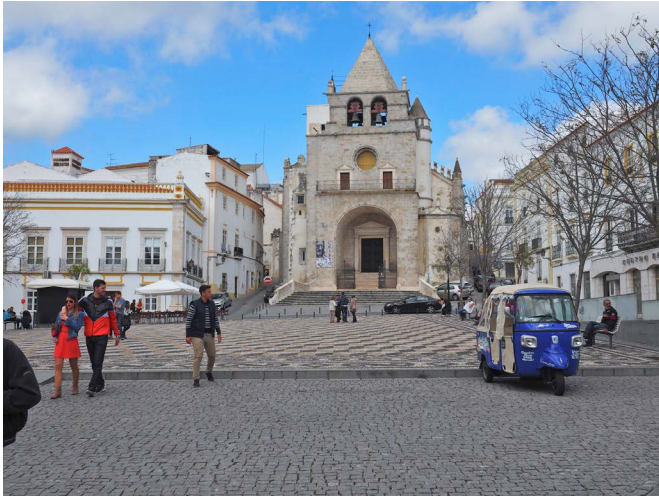
Alentejolaiset ovat lihansyöjiä. Se tietysti sopii punaviinialueen asukeille.

Liedellä porisee usein lammasta tai riistaa. Puolivillit, mustat Iberian siat kiertelivät metsissä herkuttelemassa tammenterhoilla. Niitä pidetään erityisenä herkkuna – porco preto hintakin on kaksinkertainen kasvatettuun sikaan verrattuna.

Ruokien valmistus nojaa suurelta osin vuosisataisiin perinteisiin, mutta kaikki kehittyy. Suunmyötäiset, herkulliset ja usein hilloisetkin punaviinit ovat kuin luotuja alentejolaisten liharuokien seuraan.

Mutta gastronomiakin on elävää kulttuuria. Tuntuu siltä, että uuden polven viinintuottajat ovat tuoneet uusia vaikutteita myös keittotaideteeseen – ja gastronomian viininviljelyyn.

Mutta suutahan tällaisen jutun kirjoittaminen alkaa kuivata. Avataan pullo aitoa alentejolaista, Evorasta tulevaa herkkuviiniä, jonka nimi on Cartuxa. Namuviiniä kerta kaikkiaan.

Martti Lohi

ALGARVEN YLEISIMMÄT PIENET KAHLAAJAT

Kun kävelet rannalla ja lähelläsi juoksentelee pieni lintu vesirajassa, niin mietitkö koskaan minkähän niminen tuokin lintu on?

Lähden liikkeelle pienimmistä eli tylleistä, niitä Algarvessa on eniten kolmea lajia: tylli, pikkutylli ja mustajalkatylli.

1. Tylli (pituus 17 – 19) on oranssijalkainen, mustasilmäinen, osittain keltanokkainen pieni kahlaaja. Tylli talvehtii Portugalissa ja on Suomessa pesivä melko yleinen kesävieras. Liikkuu mielellään avoimilla, tasaisilla rannoilla.

2. Pikkutylli (p. 15 – 18) on melko samannäköinen, mutta hieman pienempi.

Nokka on hieman pidempi kuin tyllillä ja jalat hieman vaaleammat. Ehkä helpoin tunnistettava ero on pään mustan naamarin alaosa, jossa on terävämpi kulma kuin tyllillä. Nokka on kokonaan musta. Vanhalla pikkutyllillä silmärengas on selvästi keltainen. Pikkutylli vierailee pesimässä Suomessa kesällä ja talvet viettää Lounais-Euroopassa ja Luoteis-Afrikassa.

3. Mustajalkatylli (p. 15 – 17) on pikkutyllin kokoinen ja paras tunto-merkki erottaa se muista tylleistä on mustat jalat. Satunnainen vierailija Suomessa, mutta on Algarvessa useammin näkyvillä. Tämä on alavien rantojen hiekasärkkien ja matalien lieterantojen lintu.

Siirrytään seuraavaksi hieman isompiin kahlaajiin eli sirreihin, joista esimerkkeinä ovat suosirri ja pulmussirri.

4. Suosirrit (p. 17 – 21) ovat yleisiä rantakivikoilla, joilla ne viihtyvät useiden kymmenien lintujen parvissa. Suosirri on yleisin sirri Algarvessa, pesii Suomessa kesällä. Sen tunnistaa parhaiten pitkästä ja suorasta nokasta.

5. Pulmussirri (p. 18 – 21) pesii arktisilla rannikoilla, mutta muuttaa talveksi etelään. Se viihtyy vuorovesirannikoilla ja juoksee nopeasti rantaviivaa pitkin sekä seuraa murtuvia aaltoja. Liikkuu yleensä muutaman linnun parvissa.

Kurppien heimosta otan esimerkeiksi karikukon, rantasipin ja taivaanvuohen.

6. Helposti muista erotettava kahlaaja on karikukko (p. 21 – 24), joka liikkuu kivikkoisilla ja kallioisilla rannoilla. Se kääntelee nokallaan rakkolevää etsiessään syötävää.

7. Rantasipi (p. 18 – 20) on helppo tunnistaa äänestä ”hii-dii-dii-dii”, sillä se kuuluu niin Suomen kuin Algarven rannoilla jatkuvasti. Ulkonäössä selkeä tuntomerkki on valkoinen kiila, joka lähestyy kaukaa todellinen pyrstön keikuttelija.

8. Vastakohta näkyvälle rantasipille on taivaanvuohi (p. 23 – 28), joka piileskelee ruovikossa ja lähtee liikkeelle hieman ennen kuin vahingossa olet astumassa sen päälle. Taivaanvuohen tunnistaa tosi pitkästä (n. 7 cm) ja suorasta nokasta sekä lyhyistä jaloista.

Kaikkia näitä kahlaajia tavataan myös Suomessa, mutta niiden kersäväritys voi olla jopa täysin erilainen kuin tässä esitellyt talviväritykset.

Seuraavassa lehdessä tutustumme sitten isompiin kahlaajiin.

Lähde: Svensson, Mullarney, Zetterström Lintuopas (Otava)

Ari Niiniviita

RAAMATUN AJOISTA TULEVAISUUDEN PUUKSI

Alfarrobeira, johanneksenleipäpuu, vie ajatukset muinaiseen Mesopotamiaan, Kaksoisvirranmaahan, ja Raamatun aikoihin. Taisinpa pyhäkoulun penkillä istuessani lapsenmielessäni nähdä kummallisen puun, jonka oksista riippuu leipiä! Alfarrobeira on erikoisen ja jopa mystisen näköinen puu, haaraisine oksineen ja tummanruskeina palkoina riippuvine hedelminee.

Arabit toivat

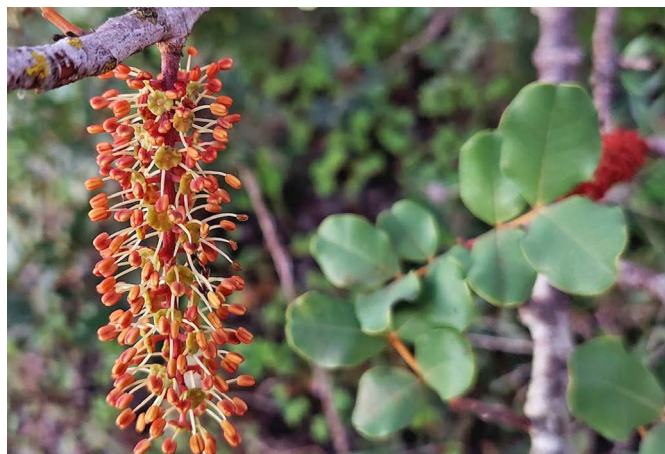
Alfarrobeira rantautui Portugaliin arabien välityksellä. Karussa ja vähäravinteisessa maaperässä viihtyvä puu menestyy erinomaisesti Portugalin olosuhteissa. Puun vedenkulutus on minimaalinen verrattuna moneen muuhun hedelmään, kuten appelsiiniin, jonka tieltä Algarvessa kaadettiin johanneksenleipäpuita 80-luvulla. Puhumattakaan viimeisestä villityksestä, vesisyöpöstä avokadosta, jonka kasvattamista vähäisten vesivarojen Algarvessa kritisoidaan ankarasti.

Sitkeä, pitkäikäinen

Kun viime vuosina Portugalia on riivannut kuivuus ja tuhoisat maastopalot, on monen maanomistajan kiinnostus kasvanut johanneksenleipäpuun uudelleen istuttamiseen. *Alfarrobeira*'n vaatimattomuus sekä kasvuolosuhteiden että hoidon suhteen, kuivuuden- ja palonkestävyys ovat ominaisuuksia, joiden vuoksi johanneksenleipäpuusta on ryhdytty puhumaan tulevaisuuden puuna.

Nykyisin Portugalissa puuta kasvaa 16 400 ha alueella, josta 95 % Algarvessa! Viime vuosina myös Alentejossa on panostettu sen viljelyyn. Portugali kuuluu maailman suurimpien alfarroba'n

Johanneksen leipäpuu.

Alfarrobeira kukkii marraskuussa Algarvessa.

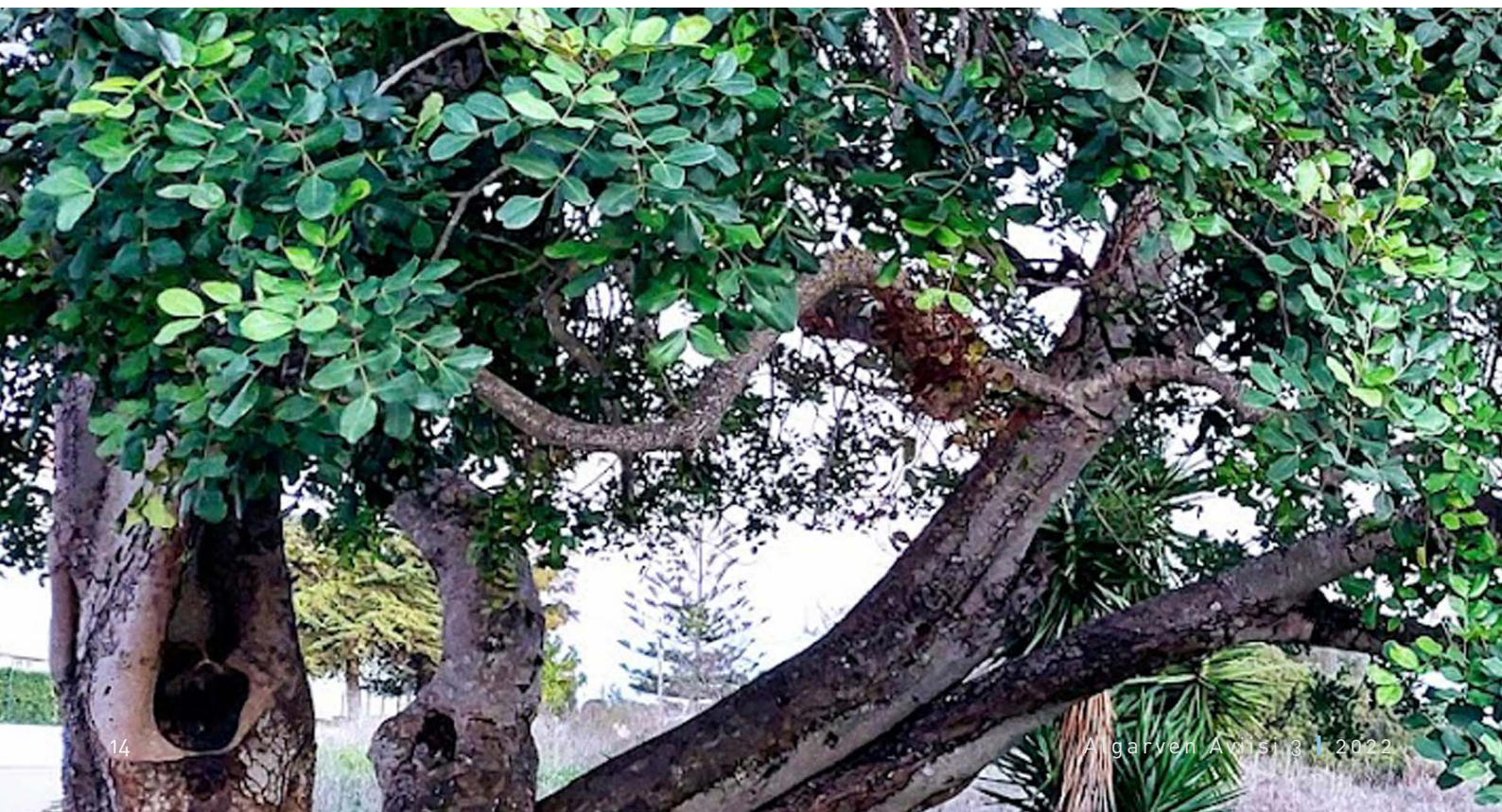
tuottajien ryhmään yhdessä Espanjan, Italian, Kyproksen ja Kreikan kanssa.

Hedelmiä puu alkaa tuottamaan vasta 10 vuoden jälkeen, paras sato saadaan puun ollessa 15-40 vuotta. Johanneksenleipäpuu ylittää helposti 100 vuoden ikään, vanhimmat tunnetut ovat pysyneet hengissä yli 500 vuotta. Yhdestä *alfarrobeira*'sta saadaan vuodessa 70-300 kg hedelmiä.

Erikoiset mittayksiköt, hurja hinnannousu

Aikoinaan johanneksenleipäpuun hedelmän siemenen painoa pidettiin vakiona, ja niitä käytettiin jalokivien ja kullan punnuksina.

Hedelmällä, *alfarroba*'lla on edelleen oma mittayksikkönsä, 15 kilon arroba. Useammin kuulemme puhuttavan toisesta arroba'sta, joka on @-merkki portugaliksi.

Johanneksenleipäpuun hedelmien hinta on kymmenkertaistunut vuodesta 2017, jolloin yhdestä *arroba'sta* sai 5 euroa, tänä syksynä niistä maksettiin keskimäärin 50 €! Kova hinta houkuttelee varkaita, jotka verottavat huolestuttavassa määrin viljelijöille kuuluvaa satoa. Tänä kesänä Algarvessa maan omistajat tekivät yli 300 rikosilmoitusta GNR-poliisille, joka onnistui pidättämään n. 65 tonnia varkaiden saaliista. Viljelijät arvioivat varastetun osuuden olevan kuusi kertaa suurempi kuin poliisin haltuun saama. *Alfarroba'n* paras korjuuaika elokuu on vilkkainta turistaikaa, jolloin poliisit eivät jouda hedelmävarkaita metsästäämään turistien työllistäessä enemmän kuin tarpeeksi.

50-Luvun köyhien makeinen tämän päivän terveystuote

Johanneksenleipäpuun hedelmiä on käytetty moneen tarkoitukseen. Muinaiset egyptiläiset käyttivät muumioihin ja nahkojen värjäämiseen, monissa maissa *alfarroba* on ollut tärkeä sekä eläinten että ihmisten ravintona.

Nykyisin Portugalissa *alfarroba'n* käyttö on monipuolista. Hedelmästä valmistuu maistuvaa leipää ja makeita leivonnaisia, jälkiruokia, suklaan korviketta, likööriä; siemeniä käytetään laajasti elintarvikkeissa, mm. vauvanruoassa, jäätelössä, hyytelöaineena; lääkkeissä ja kosmetiikassa. Hedelmää käytetään jopa tekstiili- ja paperiteollisuudessa.

50-luvulla varttuneet lapset pureskelivat *alfarroba'n* palkoja niiden luontaisen makeuden vuoksi kalliiden karamellien korvikkeina. Lissabonissa makeiset ostettiin korttelikaupasta, jossa yksi hedelmäpalko maksoi yhden tostão'n (0,10 escudo'a).

Terveystietoiset ovat ottaneet *alfarroba'n* ruokavalioonsa sen lukuisten hyvien ominaisuuksien vuoksi: gluteeniton, runsaskuituinen, antioksidantti, matala glykeeminen indeksi, sisältää runsaasti B-ryhmän vitamiineja, lisäksi kalsiumia, kaliumia ja rautaa.

Kypsä alfarroba.

Ota sinäkin seuraavan kerran kahvilassa tai ravintolassa *alfarroba*-leivonnainen tai -jälkiruoka, suussa sulava terveellinen herkku!

Maija Katila

Palko, siemenet ja jauho.

IHMISKUNNAN PIINA

Pandemia tarkoittaa laajalle levinnyttä epidemiaa. Sanat tulevat kreikan kielestä: epi (päällä) pan (kaikki) ja demos (kansa). Epidemiassa tartuntatautia esiintyy paljon isolla osalla väestöä maantieteellisesti rajatulla alueella, mutta pandemiassa tauti on levinnyt maailmaan.

Historiassa kulkutauteja pidettiin jumalan rangaistuksena syn-
tisestä elämästä. Kulkutautien tarttuvuus ihmisjoukoissa tunnettiin
hyvin ja eristämiseen johtavat toimenpiteet olivat klassinen tapa ra-
joittaa taudin leviämistä. Tunnettuja pandemioita historiassa ovat
olleet rutto, isorokko ja influenssat.

Rutto

Kirjallisuuden perusteella tunnemme ennen ajanlaskumme alkua
laajalle levinneitä tauteja. Vanhassa testamentissa kuvataan filiste-
alaisten karmea tautia, jossa kehittyi inhottavia paiseita nivusiin.

Rutto.

Kyseessä oli ilmeisesti paise-
ruttoon sopiva kuvaus. Antiikin
Kreikan ajoilta on mainittu rut-
toepidemiaa olleen Lähi-idäs-
sä ja Pohjois-Afrikassa. Ateen-
nan rutto oli noin 2500 vuotta
sitten.

Rutto on jyrksijöiden tauti,
joka niissä elävien kirppujen
välityksellä leviää ihmisiin. Ky-
seessä on kuumetauti, jonka aiheuttaa *Yersinia pestis* niminen bak-
teeri. Nykyaikana tauti on harvinainen ja sitä hoidetaan antibiooi-
teilla. Kuolleisuus on ollut hoitamattomana korkea: paiserutossa
30-60%, keuhkorutossa 95% ja verirutossa 100%. Geeniteknologi-
alla on löydetty jo 4800 vuotta sitten kuolleiden ihmisten luista rut-
tobakteerin DNA:ta. Nykyisen tappavan bakteerikannan on arveltu
kehittyneen noin 3000 vuotta sitten. Kirjallisuuden perusteella tun-

nemme kolme suurta ruttopandemiaa. Ensimmäinen ruttopandemia alkoi tuhoisana epidemiana Konstantinopolissa v. 542. Tauti oli tullut Punaisenmeren yli Egyptiin ja levisi sieltä Välimeren alueelle. Pandemia laajeni Bysantin alueelle ja jatkui koko Euroopan alueella 700-luvun loppupuolelle. Paikoin tauti tappoi jopa puolet väestöstä.

Musta surma

Kuuluisa on toinen ruttopandemia, jonka ensimmäinen epidemia oli tunnettu musta surma 1347-1353. Musta surma alkoi Euroopassa Sisiliasta Mustalta mereltä tulleiden genoalaisten kauppalaivojen mukana. Tauti tappoi arviolta noin puolet Euroopan väestöstä. Hyvän kuvauksen elämästä mustan surman aikaan on kirjoittanut Giovanni Boccaccio teoksessa Decamerone.

Hiljattain ilmestyneessä tiedelehdessä Nature:ssa julkaistiin geeniteknologinen tutkimus. Luonnonvalinnan seurauksena mustassa surmassa oli syntynyt pieni geneettinen muutos, joka selittää miksi jotkut selvisivät rutosta. Tuo sama muutos on edelleen joidenkin perimässä. Se aiheuttaa alttiuden autoimmuunitauteihin kuten esimerkiksi nivelreumaan. Toinen pandemia jatkui epidemioina eri puolilla Eurooppaa joitakin vuosisatoja. Viimeinen suuri epidemia oli Pohjan sodan aikana 1708-1712.

Espanjan tauti.

Jyrsijät, kirput

Kolmas ruttopandemia oli Kiinassa ja Intiassa 1800-luvun puolivälissä, mutta se saatiin onneksi pysäytetyksi. Vuonna 2010 julkaistun geenitutkimuksen mukaan kaikki kolme ruttopandemiaa ovat syntyneet Kiinassa.

Ruttobakteeri voi säilyä maaperässä kymmeniä vuosia. Jyrsijöissä ja niiden kirpuissa sitä on edelleen. Ruttoa tavataan vielä Aasiassa, Afrikassa ja vähän myös molemmissa Amerikoissa. Eniten pieniä ruttoepidemioita on Madagaskarin saarella, viimeksi talvella 2014-2015. Ruttorokote on olemassa, mutta sillä on valitettavasti pahoja sivuvaikutuksia.

Isorokko

Varhaisimmat kirjalliset kuvaukset isorokosta ovat 400-luvulta eaa. Afrikasta, Aasiasta ja Euroopasta. Sen epäillään olleen yksi suuri syy asteekkien ja inkojen korkeakulttuurien tuhoon. Kuten muutkin kulutaudit se levisi kauppareittien kautta laajalti maailmaan. Laaja pandemia oli 1870-luvulla.

Isorokko.

Isorokko on virustauti ja sen aiheuttaa *variola major*-virus. Kuolleisuus oli taudissa noin 30%. Jo 1700-luvulla pyrittiin tautia torjumaan istuttamalla rokon rakkulasta nestettä lapsiin. Usein saatiinkin aikaan lievempi tauti, mutta vaarana oli tappava rokkotauti tai joku muu inhottavuus esimerkiksi kuppa.

Rokotteet apuun

Englantilainen Edward Jenner teki tärkeän löydön. Hän oli havainnut karjapiikojen sairastuvan isorokkoon hyvin harvoin. Vuonna 1796 hän istutti 8-vuotiaaseen poikaan lehmän rokkotaudin ja myöhemmin altisti pojan isorokolle. Poika ei sairastunut. Sittemmin hän laajensi tutkimuksiaan. Rokote oli keksitty.

Laajoja rokotuskampanjoita seurasi ympäri maailman. Monesti niihin liittyi myös pakkorokotuksia. Rokotuksiin liittyi vastustusta yksilön vapauden riiston, pelon ja disinformaation vuoksi. Samat syyt ovat edelleen esillä koronarokotuksien vastustamisessa.

Isorokon esiintyvyys laski rokotuksien ansiosta huomattavasti 1900-luvulla. Viimeinen kuolema raportoitiin 1975 Bangladeshista ja viimeinen luonnollinen tartunta 1977 Somaliasta (potilas parani).

WHO julisti v.1980 isorokon hävitetyksi. Isorokko on ainoa tauti, joka on rokotuksilla nujerrettu. Variola virusta säilytetään kuitenkin ainakin kahdessa turvalaboratoriossa, näistä toinen on Venäjällä ja toinen Yhdysvalloissa. On esitetty, että isorokkovirus olisikin mahdollinen biologinen ase. Rokotteita on säilössä varmuuden vuoksi monessa valtiossa mm. Suomessa. Toivottavasti niitä ei tarvita nykyisessä sodassa.

Influenssat

Kirjallisuuden perusteella influenssa-aaltoja on ollut 1500-luvulta. Influenssan periodisesti aiheuttamat pandemiat 10-60 vuoden välein ovat tulleet tunnetuksi 1700-luvulta. Sairastuneita on ollut paljon, mutta kuolleet ovat olleet etupäässä vanhuksia. Espanjantauti oli poikkeuksellinen. Se tappoi paljon nuoria aikuisia. Influenssat ovat usein zoonooseja eli siirtyneet eläimestä ihmiseen. Etenkin vesilinnut ovat influenssaviruksien luonnonsäiliö.

Influenssapandemiat nimetään tavallisesti lähtöpaikkansa mukaan. Vuosien 1889-1890 pandemia sai alkunsa Keski-Venäjältä ja sitä kutsuttiin ryssäkuumeeksi. Tauti levisi vuodessa ympäri maailmaa. Sairastavuus oli suurta (30-50 % väestöstä), mutta kuolleisuus varsin vähäistä.

Espanjan tauti

Tunnetuin influenssapandemia on ensimmäisen maailmansodan aikana riehunut espanjantauti. Nimestään huolimatta tauti oli todennäköisesti syntynyt USA:n keskilännessä. Taudin toivat Eurooppaan amerikkalaiset sotilaat. Aluksi se salattiin, mutta sen leviyttä Espanjaan siviilien joukkoon tuli taudin nimeksi espanjantauti. Aiheuttajaksi todettiin 1930-luvulla A-influenssavirus. Alaskan ikiroudassa säilyneiden vainajien jäännöksistä löydettiin vuonna 2005 samaa virusta, lintuvirusta. Taudin ensimmäinen aalto oli keväällä 1918 ja viimeinen, neljäs, aalto alkuvuonna 1920. Tauti tappoi sodassa enemmän miehiä kuin taisteluissa. Myös odottavat äidit olivat suuressa vaarassa. Alkuperäiskansojen etenkin Alaskan inuiittien ja saame-

laisten kuolleisuus oli tavallista suurempaa. Arviolta 50-100 miljoonaa ihmistä kuoli espanjantautiin.

Espanjantaudin jälkeen on ollut useita influenssapandemioita. Rokote influenssaa vastaan kehitettiin 1943 ja laajamittainen valmistus aloitettiin 1957 aasialaisen influenssan aikana.

COVID 19

Elämme parhaillaan covid 19 pandemian/epidemian aikaa. Taudin aiheuttava virus on muuntunut moneen kertaan ja varmaan tulee muuntumaan edelleen. Pandemioita on ollut tuhansia vuosia ja tulee varmasti edelleen olemaan. Menneistä parista vuodesta huolimatta taudissa on vielä paljon tuntematonta.

Päivi Kärkkäinen

UNTO TUOVINEN ON POISSA

Syksyinen, viileä tuuli toi surusanoman Vimpelistä. Merkittävä Algarven ja algarvensuomalaisten ystävä, Unto Tuovinen, oli saanut iäisyyskutsun syyskuun 4. päivänä. Hän oli täyttänyt 89- vuotta.

Unto teki elämäntyönsä elintarvikealalla. Jatkuvat selkäongelmat ja leikkaukset veivät hänet sairauseläkkeelle parhaassa työiässä 80-luvun alussa. Hän päätti matkustella. Tällöin hän löysi Algarven, ihastui ja muutti Quarteiraan asumaan vakituisesti. Hän päätti opiskella portugalin vaikean kielen.

Tästä kielitaidosta saivat Algarveen kotiutuneet suomalaiset nauttia seuraavien vuosikymmenien ajan. Unto puolusti algarvensuomalaisia poliisiasemilla, auttoi verovirastossa, ohjasi luotettavaan autokorjaamoon, järjesteli asuntoasioita ja vinkkasi hyvistä kaupoista ja toritarjouksista.

Hän oli varmasti paikalla, kun Algarven Suomi-Seura perustettiin v. 1991. Unto oli paikalla, kun algarvensuomalaiset löysivät Quarteiran keskiviikkomarkkinat. Tästä muodostui perinteinen viikkotapaaminen. Markkinakierroksen jälkeen

kokoonnuttiin ulosmenoportille vaihtamaan kuulumisia. Unton tapana oli kertoa, huumorilla höystäen, uutiset paikallisten lehtien palstoilta.

Vuosituhanen vaihtuessa tapaaminen sai uuden piirteen, siirryttiin läheiseen ravintolaan. Algarvessakin saattoi joskus sataa. Unton päivärutiiniin kuuluivat pitkät kävelykierrokset lähiseuduilla. Tapansa mukaan hän saattoi pysähtyä vaihtamaan kuulumisia vastaantulijoiden paikallisten ja tietenkin suomalaisten kesken.

Algarven Suomi-Seura kutsui Unto Tuovisen seuran kunniajäseneksi numero 10 ansioistaan suomalaisten kotiutumiseen Algarvessa.

Suuri joukko algarvensuomalaisia ja Unto Tuovisen läheisiä ystäviä jää kaipaamaan hänen positiivista, auttavaista ja joviaalia elämänasennettaan.

Raimo Luukomaa
seuran kunniapuheenjohtaja

TURSASTA LAUTASELLE

Tämän lempireseptimme jäljitys ja sen kehittäminen oli yllättävän työlästä. Kyseessä on yksinkertainen merellinen alkuruoka, johon oliiviöljy sekä viinietikka tai sitruunamehu antavat makua. Pääraaka-aine on keitetty meritursas, jota höystävät sipuli, valkosipulin kynsi, raa'at paprikan suikaleet, tomaatti, rouhittu mustapippuri, haluttaessa sitruunamehu ja persiljasilppu. Ainekset saavat marinoitua oliiviöljyn ja viinietikan seoksessa (1 dl öljyä, 3-4 rkl viinietikkaa) useamman tunnin, mielellään yön yli.

Tämä on kuitenkin niitä ruokia, jonka jokainen tekee omalla tavallaan. Ja olenhan minä itsekkin lisännyt alkuperäiseen ohjeeseen sipulia ja paprikaa antamaan makeutta ja väriä.

Oikeastaan tämä merellinen salaatti on "sillialkupalamme". Se ei tosin ole edes sillinsuolainen, mutta oliiviöljyn rasvaisuus ja viinietikan happo jättävät suuhun, kummallista kyllä, saman tunnun kuin meikäläinen lasimestarin sillivoileipä.

Samankaltaista alkuruokaa tehdään myös pienistä seepiamus-tekaloista ja mukaan lisätään usein katkarapuja ja sinisimpukoita. Mutta juuri meritursaan hiukan hyytelömäinen iho saa tässä ruokalajissa hienon, juuri sopivan etikkaisen maun.

Madeiran saarella tehdään myös alkutai lisäkesalaattia, jota voisi kutsua meritursassalaatin vegaaniversioksi. Siinä meritursas on korvattu kikherneillä tai mustasilmäpavuilla ja persilja tuoreella korianterilla.

Meritursassalaatti on helppo valmistaa. Tursaan keittämiseen tosin kuluu aikaa, mutta itsekseenhän se liedellä pörskyy. Siitä eteenpäin valmistus on helppoa ja sukkela. Myös tursaan valmistus keittokuntoon on helppoa sekin ja kalakauppias voi tehdä sen puolestasi.

Näin valmistat

1. Pane puhdistettu tursas väljään, suolalla maustettuun veteen ja keitä kunnes liha on mureaa.
2. Paloittele tursas sopiviksi haarukkapaloiksi ja kaada lämpimien palojen päälle öljy ja viinietikka. Lisää joukkoon hienoksi silputtu sipuli, hienonnettu valkosipulinkynsi ja suikaleiksi leikattu paprika.
3. Kaltaa ja kuori iso tomaatti ja poista siemenet. Kuutioi malto ja lisää salaattiin. Mausta mustapippurilla, suolalla ja halutessasi sitruunamehulla, sekoita kunnolla ja siirrä salaatti kylmään. Koristele tarjolle tuotaessa persiljasilpulla.
4. Meritursassalaatti on valkoviiniruokaa. Tavallinen hapokas pöytäviini sopii hyvin.

Martti Lohi

SNOWBIRDIEN ENSILENTO ALGARVEEN

Olen Mari Jokela, matkailualan opettaja ja kansainvälisten asioiden ohjaaja Lapin koulutuskeskus REDUssa Kittilässä. Osana oppaan ammattitaidon päivytystä saavuin Algarveen järjestämään erilaisia aktiviteetteja Algarven Suomi-seuran jäsenille.

Hieman normaalilomaa pidemmästä reissusta pitkään haaveileena toteutin unelmani olla muutaman viikon itselleni niin rakkaassa Portugalissa. Vaikka alun perin olin tulossa puhtaasti lomamatkalle, löysin Algarven Suomi-Seuran ja mahdollisuuden yhdistää oppaan koulutuksen matkaani. Sovimme toiminnanjohtaja Maijan kanssa, että olen mukana sekä ulkoilupäivän järjestämisessä että erilisten aktiviteettien järjestämisessä Algarven Suomi-seuran jäsenille.

Ulkoilupäivä Fonte Férreaan

Ensimmäinen ohjelma oli ulkoilupäivän suunnittelu ja toteutus. Paikaksi oli alustavasti sovittu São Brás de Alportelissa sijaitseva virkistysalue Fonte Férrea, joka sijaitsee sopivasti Algarven keskiosassa. Matka toteutettiin omilla autoilla ja kimpapakyydeillä. Suunnitellin tapahtuman ohjelman, mainoksia ja turvallisuussuunnitelman.

Fonte Férrea.

Tervetulotoivotuksen jälkeen lähdimme patikoimaan jokilaakson poluille. Lopulta osa kiipesi vielä jyrkän mäen päälle ihailemaan upeita maisemia. Patikoinnin jälkeen oli vuorossa mm. tietovisa, jossa pohdittiin Suomen ja Portugalin asioita. Tämän jälkeen oli vuorossa piknikeväiden grillausta. Ruokailun jälkeen pelasimme mölkkyä ja petankkia. Päivä oli onnistunut – leppoisaa yhdessä oloa rennossa ympäristössä.

Ranta-aktiviteetit

Praia da Rochan rannalla on innokas ryhmä, joka käy pelaamassa mölkkyä ja petankkia säännöllisesti. Päätimme Maijan kanssa kokeilla samanlaista rentoa yhdessäoloa myös Quarteirassa. Siellä on yhteinen lounas keskiviikkoisin. Se sopi hyvin pelipäiväksi.

Seurapeliporukka tositoimissa Quarteirassa.

Ensimmäisellä kerralla meitä oli pieni porukka, joka kovasta tuulesta huolimatta suuntasi lounaan jälkeen leikkimieliseen turnaukseen. Rannan sijaan menimme paikallisten suosimalle paikalle pääkadun läheisyyteen. Sovimme, että jatkamme harjoituksia seuraavalla viikolla. Viikon aikana oli löytynyt parempi pelipaikka, joka oli siistimpi ja juuri kunnostettu ennen meidän saapumista. Pelaaminen on hauskaa ja pelien myötä vaihdoin kuulujuttuja. Vaikka minä lähdin Algarvesta takaisin Suomeen, on mölkkyporukka jatkanut harjoituksia edelleen.

Pyöräretki luonnon keskellä

Kolmas teema oli pyöräretki Vilamouran/Quarteiran alueella. Molemille pyöräretkille opas sai monia pyöräilykavereita. Alue soveltuu hyvin pyöräilyyn, koska maasto on pääosin melko tasaista ja alueella on kohtalaisen hyvät kevyenliikenteenväylät sekä päällystättömiä teitä ja polkuja, joissa ei ole paljon liikennettä. Suunnitellin pyöräretkien kohteeksi Parque Ambientalin alueen Quarteirajoen läheisyydessä. Taukopaikkoina käytimme ratsastuskeskuksen ja Quinta do Melin kahviloita. Centro Hipicossa voi kahvistelun ohella

Parque Ambientalin sisäänkäyntiportti Centro Hipicon puolella.

seurata esteratsastuskilpailuja ja harjoituksia. Quinta do Melissa voi tutustua maatalan toimintaan ja tuotteisiin, joita ovat hunaja, yrtit ja hedelmät.

Mari Jokela

Pyöräilyreitti Parque Ambientallissa.

Mari valmiina opastukseen Quarteiran rannalla.

ASSOCIAÇÃO FINLANDESA NO ALGARVE - ALGARVEN SUOMI-SEURA

Aukioloajat

Toimisto ja kirjasto avoinna ma, ti ja to klo 10-16

Yhteydenotot toimiston ollessa suljettuna

Kotisivujen lomakkeella, sähköpostilla: algarve.suomi@sapo.pt,
puhelimella (+351) 967 520 976

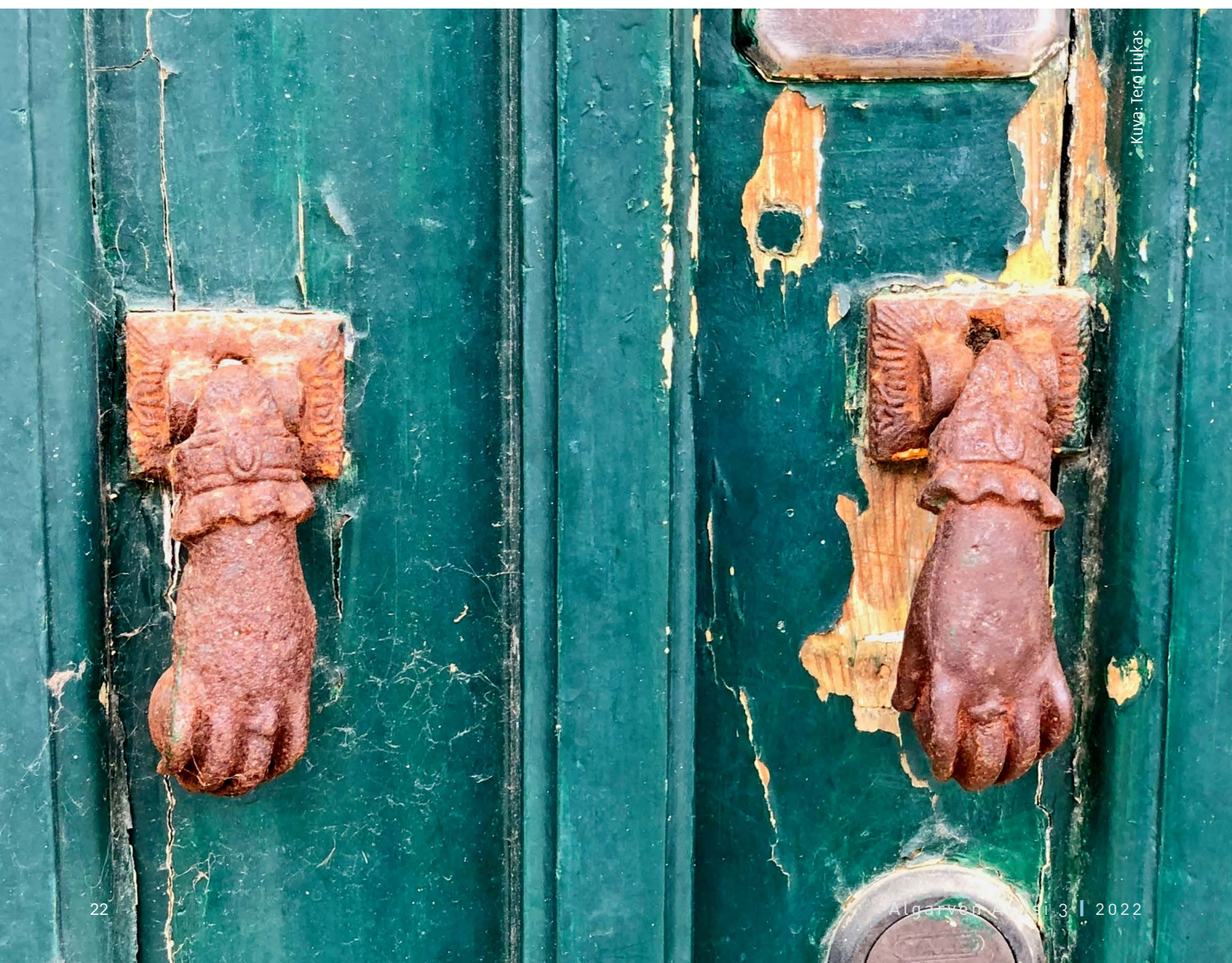
Posti- ja käyntiosoite

Rua Quinta do Bispo, Edifício Crisfer, R/C, Loja 2, 8500-729 Portimão
(sisäänkäynti on kadun Avenida 25 de Abril puolelta kaupungin kirjaston kohdalta)

Seuraa tiedotuksia seuran tapahtumista ja Portugalin uutisista
verkkosivuilla: www.algarvensuomiseura.fi ja

FB-sivustolla: Algarven Suomi-Seura - Associação Finlandesa no Algarve

www.algarvensuomiseura.fi

Kuva: Tero Liukas

LAKIASIAINTOIMISTO
GISÉLIA FARIAS

Palvelemme kaikissa lakiasioissa, myös suomeksi

La Finca
Cascalheira
8125-902 Quarteira

Puh: 289 399 873/4
Fax: 289 399 872
giselia.m.farias@gmail.com

Ongelmia virastoissa?

Jos kielitaitosi ei riitä portugalilaisessa virastossa asioimiseen,
pyydä minut avuksesi. Ota yhteyttä ma-pe 9-18.

Maija Katila

+351 962 670 554 • maijariitta.katila@gmail.com

Koti algarven auringossa? Sydämellisesti
tervetuloa kiinteistökaupoille!

- yli 100 asuntovaihtoehtoa Portugalissa
meiltä ja yhteistyökumppaneiltamme
- myös vuokra-asuntoja -ja
konsultointipalveluja

Mia Heinonen

LISENSIOITU KIINTEISTÖVÄLITÄJÄ -JA YRITTÄJÄ, 18 VUOTTA PORTUGALISSA
mia.heinonen@habita.com puh. (+351) 918 696 380

Habita-LKV / Algarve

Edifício Dom Quixote, Liiketila D. Avenida Tomaz Cabreira
(Casinoa vastapäätä) 8500-802 Praia da Rocha, Portimão
Kiinteistövälitys lupa AMI-12005

Meiltä parhaat hinnat
Algarven Suomi-
Seuran jäsenperheille ja
ystävälle.

Matkatoimisto Matkahaukka
Munkinmäentie 15
02400 Kirkkonummi
Puh 09-296 5000

E-mail: info@matkahaukka.com

Tuttu ja turvallinen MATKAHAUKKA

auttaa matkajärjestelyissä. Kauttamme
eri yhtiöiden reittilennot Faroon.
Reittilennoista myönnämme
jäsenalennuksen.

Matkahaukan kautta saat myös majoituksen
ja vuokra-auton. Meiltä myös pitkät matkat
toiveiden mukaan räätälöitynä.

Lentovarauksen voit tehdä näppärästi
puhelimella tai sähköpostilla ja sopia
maksusta luotto/pankkikortille.

<http://kirkkonummi.matkahaukka.com>

SUOMALAISET YHDESSÄ ALGARVEN SUOMI-SEURASSA

TULE ALGARVEN SUOMI-SEURAAN

Pääset:

- harrastuspiireihin
- retkille
- juhliin ja tapahtumiin

Saat:

- neuvontaa
- tiedotuksia
- kirjastopalveluita

Ota yhteyttä:

www.algarvensuomiseura.fi

ASSOCIAÇÃO FINLANDESA NO ALGARVE - ALGARVEN SUOMI-SEURA

*Lupää
Joulua ja
onnellista Uutta Vuotta*

